

DE ZEUMER

Heemkunde Vereniging

1989-1

**MAAS
EN
SWALMDAL**

Beesel/Reuver/Belfeld/Swalmen

Postbus 4643
5953 ZG Reuver

**MAAS
EN
SWALMDAL**

**7^E JAARGANG
NR 1 - 1989**

REDAKTIE :

PAUL BLOEMEN

JAN GEERLINGS

LOE GIESEN

FRANS SLOESEN

REDAKTIE-ADRES :

**WITTEBERGSTRAAT 54
BEESEL**

BEZORGERS :

SWALMEN - BEESEL :

JAN GEERLINGS

REUVER :

LAMBERT NIEMANS

BELFELD :

TWAN ERNST

Inhoud

blz. 1 INHOUD

blz. 2 VAN DE REDAKTIE

blz. 3 PROGRAMMA

blz. 4 Excursie Horst.

HEEMKUNDIG ALLERLEI

blz. 6 Bij de voorkant.

blz. 8 Schenkingen aan onze vereniging.

blz. 10 Straatnaamgeving Broeklaan Reuver.

blz. 11 Oproep voor museum Asselt.

blz. 11 Leidse prijs voor jonge Limburger.

blz. 12 Verslag Ledenvergadering d.d. 27-2-1989.

HISTORIE

blz. 13 Gemeentelijke monumentenlijst
Swalmen

blz. 16 Houtvlotten op de Maas.

blz. 17 ARCHEOLOGIE

GENEALOGIE

blz. 20 Contactavond genealogie.

Van de redactie

Ook deze keer hebben we weer voldoende kopij gekregen voor "de Zeumer".

De inhoud is weer gevarieerd en bestaat uit diverse heemkundige rubrieken, wat wij ook nastreven.

Enkele artikelen hebben we doorgeschoven naar de volgende "Zeumer"

Op het gebied van dialectologie komen we nog niet zo goed uit de bus.

Wie wil er een artikeltje maken over dit onderwerp?

Tot onze voldoening leveren veel inzenders hun artikel reeds zodanig uitgetyped aan dat het in het kader past. Dit bespaart ons werk, maar het is niet per se nodig om dit zo te doen. U ziet alleen dat de diverse artikelen niet met dezelfde letter of even vet gedrukt zijn.

Voor dit blad is dat echter geen bezwaar vinden wij.

We hopen voor het volgende nummer ook weer veel kopij van U allen te mogen ontvangen, met de hand geschreven of uitgetyped.

de redactie

Programma

JAARPROGRAMMA 1989

- 27 febr. Jaarvergadering heemkundevereniging met na afloop diapresentatie over kruisen en kapellen in Beesel-Reuver
- 16 Mrt Lezing door J. Schotten over middel-eeuwse nederzettingen in Nederland; evenals een korte diapresentatie over de opgraving van Hof gen Rade te Beesel In samenwerking met de Milieu en heemkunde-vereniging Swalmen.
- 16 April Excursie naar de Oudheidkamer Horst, kasteelrune en tiendschuur met koffie en vlaai. (Alleen voor leden met introduc)
- eind Mei Presentatie jaarboek met na afloop film
- 25 Juni Eifel-excursie per bus naar Nideggen en Blankenheim. Leest U hiervoor in mei goed de persperichten voor nadere informatie hierover. Leden ontvangen, zoals wellicht bekend, korting.
- Juli Vakantie
- Aug. idem
- Sept. Open Monumentendag in Beesel-Reuver
- Okt. Herfstwandeling in samenwerking met I.V.N. Belfeld- Beesel-Tegelen
- Nov. Lezing over "Herbergen in de Zuidelijke Nederlanden" door W. Knippenberg. In samenwerking met de MHVS.
- Dec. Nog geen specifieke activiteit bekend

EXCURSIE HORST

Op zondag 16 april maakt de heemkunde vereniging Maas- en Swalmdal een middag-excursie naar Horst. Het programma voor die middag ziet er als volgt uit:

14.00-15.00 Bezoek aan de oudheidkamer

15.00-15.30 Bezoek aan de voormalige tiend-schuur van kasteel Ter Horst met koffie en vlaai. Dhr. Greweldinger uit Horst zal ons hier een uiteenzetting geven over de geschiedenis van het kasteel.

15.30-16.30 Rondleiding op de kasteelrune

De aanzet tot de oprichting van de Oudheidkamer vormden de opgravingen in 1969 o.l.v. prof. J.Renaud. Vondsten, die hierbij gedaan werden zijn nu in de kasteelzaal van de Oudheidkamer te bezichtigen. Tevens is er een prachtige maquette te zien van het kasteel, die aan de hand van oude bouwtekeningen werd gereconstrueerd. Verdere onderwerpen in het museum zijn volkskunde en Horst als centrum van de vlas- en textielnijverheid. Praktisch alle gereedschappen die voor de vlasbewerking nodig waren zijn hier te zien, zodat men een goede indruk krijgt van het verwerkingsproces van vlas tot linnen. Ook voor onze streek niet oninteressant gezien de vroegere vlascultuur, die er plaatsvond.

Ten noordoosten van Horst liggen de restanten van kasteel Ter Horst, omgeven door een opnieuw uitgegraven gracht. Het in de 14de eeuw gebouwde kasteel werd in 1579 door de Spanjaarden verwoest. Daarna opnieuw opgebouwd, maar tenslotte zo bouwvallig geworden dat men het omstreeks 1850 grotendeels heeft gesloopt. Vanaf 1967 vinden er consolidatie en restauratiewerken plaats. De ruïne bestaat in hoofdzaak uit de bijna 10 m hoge hoek van een vierkante donjon met aansluitende muurrestanten, de vloer van het binnenplein van maaskeien en kelders. In de kelderverdieping zijn nog overblijfselen van een broodoven, die waarschijnlijk tijdens de bezetting van het kasteel in de 16de eeuw werd aangelegd.

In verband met het bestellen van de koffie en de vlaai hadden we gaarne geweten, wie aan deze excursie wil deelnemen. Degenen, die interesse hebben, kunnen zich voor 2 april opgeven bij A.Poels, tel. 04740-2283. De kosten bedragen voor leden f 2,50. Niet-leden betalen een bijdrage van f 5,- in de onkosten. Verzamelplaats is het plein voor de St. Lambertuskerk in Horst (de oudheidkamer is gelegen in het oud gemeentehuis tegenover de St. Lambertuskerk). In de nabijheid hiervan is voldoende parkeergelegenheid aanwezig. Mocht U niet over vervoer beschikken dan kunt U wellicht met iemand meerijden. Eventueel telefonisch contact opnemen met A.Poels.

Heemkundig allerlei

BIJ DE VOORKANT

Ondanks een langdurige discussie over de herkomst en betekenis van de naam de Boukoul is er nooit zekerheid hieromtrent gekregen. Deze bijdrage vormt hierop geen wezenlijke uitzondering; het onderstaande blijft dan ook hypothetisch.

G.Geraedts en F.Custers vatten in "van Abdissenstraat tot Zandkuil", het standaardwerk op het gebied van Swalmer straat- en buurtnamen, reeds een en ander samen. Hun opvattingen en die van anderen werden ook door Prof.Dr. Schrijnemakers nog eens opgesomd in zijn artikel over de Boukoul (zie Info 1987/1 voor een overdruk uit Veldeke 1983 nr. 5). De voorkeur van laatstgenoemde schrijver gaat duidelijk uit naar een verklaring die samenhangt met het relatief hoge punt waarop de kapel staat, vroeger wel de Calvarieberg genoemd. Vanuit zijn standplaats Freeport in de Amerikaanse staat New York beëindigt hij zijn stukje met een oproep aan de plaatselijke onderzoekers om een en ander ter plaatse te toetsen.

Min of meer bij toeval kwamen in de afgelopen maanden uit archiefonderzoek enkele zaken tevoorschijn die zijn theorie lijken te steunen. Het betreft hier enkele akten over Geloo in Belfeld. U leest het goed. De benaming blijkt zich namelijk niet te beperken tot Swalmen.

De eerste akte betreft een verklaring uit 1540 waarin terloops melding wordt gemaakt van een stuk akkerland aan den Loe (Geloo),

"den hougén boekell" genaamd.¹

Deze vermelding staat niet helemáál op zichzelf. Tachtig jaar later, in 1620, verkoopt Bernard zum Putz, raadsheer van de keurvorst van Trier en Bourgondië en eigenaar van de Buxhof in Belfeld-Geloo, ruim twee morgen land bij Geloo, "de Heutzbuchel" genoemd, gelegen aan de Heussbuchelsweg".²

Met name de eerste vorm, die waarschijnlijk het dichtst bij de oorspronkelijke vorm staat, geeft mooi het verband aan tussen de hoogte en de benaming Boekel. Helaas is de ligging van de betreffende percelen vooralsnog moeilijk te controleren, waardoor weinig kan worden gezegd over natuurlijke eigenschappen van het terrein en andere toponymische verklaringen die daaruit kunnen voortvloeien. De veronderstelling van dhr. Schreinemakers heeft met bovenstaande gegevens echter nog wat meer vaste grond onder de voeten.

Loe Giesen

¹ R.A.L.M. Schepenbank Beesel en Belfeld, inv.nr. 413; charter.

² Idem, inv.nr. 36.

SCHENKINGEN AAN ONZE VERENIGING

Naar aanleiding van het artikel "Heemkundig allerlei" in de 4e kwartaaluitgave van "De Zeumer" het volgende: Interessant vind ik de beschrijvingen bij het 4-tal oude spullen, temeer omdat ze uit mijn eigen familie afkomstig zijn. Wat betreft de graanpik wil ik melden deze te willen aanvullen met een sikkkel, in het Beesels "zicht" genoemd. (Keuze uit 3 stuks.) 32 Jaar geleden heb ik er voor het laatst mee gewerkt.

Ook de strosniklos wil ik graag completeren met een bijbehorend ijzeren mes met houten handgrepen.

Indien de vereniging een oudheidkamer gaat inrichten, dan heb ik nog wel enige oude spullen hiervoor ter beschikking.

Bij de afgebeelde hondekar wil ik de functie van het horizontale dwarshout linksvoor aan de kar nader toelichten: dit dwarshout werd gebruikt door de voerman om de last voor de hond wat te verlichten. Met de hand kon hij hieraan meetrokken.

Bij de afgebeelde honingpers heb ik een verhaaltje: De initialen staan vermoedelijk wel voor Frans Luttels, maar deze was niet de oom van de schenker Coen Luttels; deze Frans was mijn vader. De waarschijnlijke gebruiker cq. eigenaar Frans Luttels was een broer van mijn opa Coenraad Luttels en peetome van mijn vader. Hij was de oudste zoon van het echtpaar Gerardus Luttels en Anna Beurskens, die trouwden op 1 mei 1832. Op 8 september 1833 werd de bewuste "ome Frans", zoals mijn vader hem noemde, geboren. Hij overleed te Beesel op 83-jarige leeftijd, namelijk op 25 februari 1916. Ome Frans was zijn leven lang vrijgezel.

Interessant (voor de honingpers) was zijn beroep: hij was namelijk boomkweker en bijenimker en woonde aan de Kromstraat, thans Kerkstraat geheten. Hij bezat een goede algemene ontwikkeling voor die tijd: hij kon lezen en schrijven. Voor belangstellenden uit het dorp las hij regelmatig voor uit de toen 2 x per week verschijnende krant.

Ik hoop met dit verhaaltje de oude gebruiksvoorwerpen iets meer "tot leven" gebracht te hebben.

(Bart Luttels, Beesel)

Ook vanaf deze plaats bedanken we ons lid Bart Luttels voor de toegezegde schenkingen en hopen dat ze t.z.t. in een mogelijke permanente oudheidkamer kunnen worden tentoongesteld. Het is in ieder geval een van de vele wensen van het bestuur.

SCHENKINGEN AAN ONZE VERENIGING (3)

Je zou haast zeggen dat de mensen eindelijk de drempelvrees overwinnen om oude voorwerpen, die voor hen zelf geen nut meer hebben, af te staan aan de heemkundevereniging zodat deze - al of niet gerestaureerd - toch bewaard blijven voor de toekomst.

Zo ging ik de afgelopen dagen een kijkje nemen bij de sloopwerkzaamheden van 'n oude schuur in Beesel. (Hierover iets in de volgende "Zeumer".)

Er kwam nogal wat 'rommel' onder 't puin vandaan, waaronder ook een ronde houten bak waarmee men vroeger de pacht ging betalen. Zo'n bak noemt men een "vat", heeft een bepaalde liter-inhoud en werd toen meestal gevuld met granen. De pacht was toen bijvoorbeeld 1 of 2 vaten rogge. Van de eigenaar, dhr. Jan Nijssen, Mgr.Theelenstraat 24 te Beesel mocht ik "het ding" meenemen voor onze vereniging, waarvoor vanaf deze plaats bedankt.

(Frans Geerlings)

STRAATNAAMGEVING BESTEMMINGSPLAN BROEKLAAN

Van de gemeente Beesel bereikte ons een verzoek om suggesties voor enkele straatnamen in het nieuwe bestemmingsplan Broeklaan te Reuver-Offenbeek, zijnde het gebied tussen de al bestaande Broeklaan, Mariastraat en Industriestraat. Wel werd de voorkeur gegeven aan clusters straatnamen i.v.m. de vindbaarheid. Door de Heemkundevereniging werden als suggesties gegeven: namen op het gebied van lengten en oppervlaktematen, inhoudsmaten, granen, personen en bestuur. Voor wat dit laatste betreft werden enkele personen voorgedragen uit het geslacht Offenbeek, waarvan verscheidenen vooraanstaande posities bekleed hebben in het Gelders Overkwartier, waartoe ook Beesel-Reuver behoorde. Groot was onze verbazing toen uit de persberichten bleek, dat het Beeselse college in de voorstellen van de Heemkundevereniging de relatie met de industrietakken, die tot voor enige jaren actief waren in Offenbeek, ontbraken. Daarom kwam het college met eigen ideeën over de straatnamen. Nu moeten wij als kanttekening plaatsen dat ons hierom namelijk totaal niet gevraagd was. Vanuit de optie van de Heemkundevereniging waren deze zelfs met opzet weggelaten, omdat reeds in het plan Heyencamp hiertoe voldoende suggesties waren aangedragen en wij verwarring juist wilden voorkomen. Jammer ook dat men de gelegenheid voorbij liet gaan om enkele bekende historische figuren met een vrijwel identieke naam als Offenbeek voor het nageslacht vast te leggen. Maar wellicht doet zich in de toekomst een nieuwe gelegenheid voor.

Door het college werden in de gemeenteraadsvergadering van 21 nov. 1988 voorgesteld de namen: Gresbuisstraat, Sorteerstraet, Glazuurstraat en Dakpanstraat. Het voorstel van het college werd door de Raad niet helemaal gevolgd. Alleen de naam Glazuurstraat werd overgenomen. Op voorstel van de Heer G. Peulen (VGP) werd gekozen voor Greswarenstraat, Sintelstraat en Kleilagerstraat, waarin de Heemkundevereniging ook mee kan gaan.

Onlangs bereikte ons een nieuw verzoek en wel een straatnaam in het plan Witteberg te Beesel. Door ons werd voorgesteld om deze straat de naam Ruttencamp te geven daar deze naam ook op een kaart uit 1781 ter plaatse voorkomt. Het college wenste dit voorstel niet te volgen wegens de vele "Campnamen", die er al in de gemeente waren. Uiteindelijk werd besloten tot de naam Ruttenkampstraat, waardoor deze historische benaming in ieder geval bewaard is gebleven.

W. Luys

LEIDSE PRIJS VOOR JONGE LIMBURGER (tevens lid van onze vereniging)

Uit De Limburger van 28-1-1989.

LEIDEN- Drs. Leon Buskens (26) uit Belfeld heeft gisteren als eerste de Leidse Clavereauprijs gekregen. Bij de prijs hoort een bedrag van f10.000. De prijs is bedoeld voor een "begaafd juridisch student, om hem in staat te stellen een buitenlandse bibliotheek te bezoeken".

Buskens gaat naar Rabat, de hoofdstad van Marokko, om daar materiaal te verzamelen over vet Marokkaans familierecht. Hij hoopt daar in een later stadium een proefschrift over te maken. Leon Buskens studeerde antropologie in Nijmegen en is nu als assistent in opleiding verbonden aan het Nederlands Onderzoekscentrum voor het Recht in Zuidoost Azie in Leiden.

OPROEP VOOR MUSEUM ASSELT

Het museum van Asselt kan alleen met Uw hulp open blijven. Meldt U zich daarom nu aan om in de zomermaanden op een zaterdag of zondag van 14.00-17.00 uur toezicht te houden.

Kennis van oude voorwerpen is beslist geen voorwaarde. Neem eens vrijblijvend contact op met w. Luys (tel. 04704-3098).

VERSLAG LEDENVERGADERING d.d. 27febr.

Op 27 febr. 1989 was de ledenvergadering van onze Heemkundevereniging in het verenigingslokaal. De opkomst van de leden was tevredenstellend.

Mevr. E. van Geenen-Erdkamp had een goed verslag gemaakt van de vorige ledenvergadering d.d. 21-3-1988. Het jaarverslag 1988 van onze secretaris Henri Smeets was zeer uitvoerig en zal in het jaarboek 1988 worden opgenomen.

Verder was er nog een jaarverslag van de Werkgroep Wegkruisen en Kapellen opgesteld door Dhr. P. Dautzenberg.

Penningmeester Gerard Pubben presenteerde het financiële jaarverslag waaruit blijkt dat de vereniging er financieel goed voorstaat. De leden worden verzocht om de contributie voor 1 april a.s. te voldoen.

De kascontrole is uitgevoerd door Dhr. J. Sanders en J. Geerlings.

Dit jaar waren de bestuursleden Ron Aspers, Wiel Luys en Frans Geerlings aftredend. Frans Geerlings stelde zich niet meer herkiesbaar, de andere twee heren wel. De plaats van Frans Geerlings werd ingenomen door Loe Giesen. Frans Geerlings, mede-oprichter van de vereniging werd hartelijk bedankt voor zijn inzet als bestuurslid en zal zich als gewoon lid blijven inzetten voor de vereniging.

Wiel Luys werd weer herkozen als voorzitter.

Secretaris Henri Smeets gaf uitvoerig de stand van zake weer m.b.t. de mogelijke fusie van onze vereniging met de Milieu en Heemkunde Vereniging Swalmen. Beide besturen zijn voorstanders van een fusie, en er zal een fusiecommissie gevormd worden die gaat werken aan de voorbereidingen. Streefdatum is 1 jan. 1990. De leden zullen hierover voorgelicht worden en de uiteindelijke beslissing zal de ledenvergadering nemen.

Na afloop van de vergadering was er een dia-voorstelling over kruisen en kapellen in de gemeente Beesel. Voor een mondelinge toelichting zorgden de Heren J. Ickenroth en P. Dautzenberg.

Historie

GEMEENTELIJKE MONUMENTENLIJST SWALMEN

De Milieu en Heemkunde Vereniging Swalmen en de Heemkundevereniging Maas en Swalmdal hebben in febr. 1988 aan het gemeentebestuur van Swalmen een opgave verstrekt van gebouwen, archeologische objecten etc. die beeldbepalend zijn voor de gemeente Swalmen en vanuit die optiek in aanmerking komen voor plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst. In de vergadering van 19 dec. 1988 heeft de gemeente Swalmen de gemeentelijke monumentenlijst als volgt vastgesteld:

Sieperhof Past. Pinckerstraat 12

Gesloten hoeve, bekend als Genoehof. Behoort bij kasteel Hillenraad.

Kloeke Limburgse boerderijvorm.

Genoehof Naborgweg 1

Gesloten hoeve, bekend als Genoehof. Behoort bij kasteel Hillenraad. Voor het eerst vermeld in akte van 1381.

Imposante bouwmasa, Limburgse hoeve. Hardstenen omlijstingen.

Genaehof Schroefstraat 9

Gesloten hoeve, bekend als Genaehof. Voor het eerst vermeld in akte van 25 juli 1376. Heeft gediend als onderhoud voor de monniken van het Karthuizerklooster te Roermond.

Kloeke Limburgse boerderijvorm, teveel toevoegingen die niet oorspronkelijk zijn.

Wielerhof incl. bakhuisje Wieler 28

Oorspronkelijke hoeve wordt reeds in de 16de eeuw in officiële registers vermeld. In 1893 heeft bijbouw plaatsgevonden.

Complexe bouwmasa's. Bakhuis en bijgebouw meest oorspronkelijk.

Graeterhof Graeterweg 23

Oorspronkelijke hoeve waarvan reeds in 1358 in een akte melding werd gemaakt. Het huidige gebouw dateert van 1854 (jachtverblijf). In 1892 verbouwd en in 1915 in de huidige staat gebracht. Oorspronkelijk architect dr. Pieter Cuypers. Van 1893 tot 1967 bewoond door de fam. Strens. Thans in gebruik als hotel. Kenmerk een mengeling van bouwstijlen, enigszins electricistisch.

Slijterij en herberg "de Zwaan" Rijksweg z.25

Herberg de Zwaan werd in 1700 gebouwd. De stallingen en de achterliggende gebouwen werden gebouwd in 1716. In 1809 kreeg de herberg een tweede verdieping. Tot en met 1917 werd in de brouwerij van de Zwaan bier gebrouwen.

Karakteristieke dorpsbebouwing met voornaam karakter. Toevoegingen niet allen origineel.

Sagershof Heide 45

Huis met stal en erf. De topgevel van het woongedeelte vermeldt in natuursteen het jaartal 1861. Momenteel in bruik als boerenbedrijf. Bijzondere hoofdvorm. Langsgevel met twee topgevels. Origineel siermetselwerk met medaillons in topgevel.

N.S.-gebouw Stationsstraat 1

Het Stationsgebouw dateert uit 1865. In 1911 uitgebreid tot de huidige vorm. Behoort tot de Ve klasse (kleinste type).

Classistische bouwstijl (standaard bouwwerk). Heeft teveel van oorspronkelijkheid verloren.

J. Nijskens Asseltsestraat 36

Typisch voorbeeld 19de eeuwse woningbouw met verblendstenen + siermetselwerk; streng symmetrische bouwstijl; pand is voorzien van kunststof kozijnen, typische gegoede burgermanswoning met tuinafscheiding.

Meulehoes Molenstraat 14-20

Oorspronkelijke watermolen. Volgens het ankerjaartal gebouwd in 1786. Bleef tot 1945 in gebruik. In 1953 verbouwd tot 4 woningen. Samenhang bouwmasa met omgeving is kenmerkend. Kloeke hoofdmasa.

Th. Polmans Middelhoven 15

Maakt onderdeel uit van totale bebouwing, welke beeldbepalend is voor de omgeving.

Limburgse boerderijbouw; mede bepalend zijn aanwezigheid van grote bomen, afscheidingen en terreinaanleg (keienbestrating en grindverharding).

L. Janssen Middelhoven 13

Idem.

A. Hendriksen Middelhoven 6

Idem.

J.W.M. Janssen Wieler 1

Pand is in combinatie met het totale gebied Middelhoven beeldbepalend, mede gezien aanwezige bomen en grindverharding.

Gave hoofdvorm met langsgevel.

Gemeentehuis (oudbouw) Markt 1

Van dit gebouw werd op 21 oktober 1901 de eerste steen gelegd. Architect was de heer Franssen uit Roermond. Het gemeentehuis is diverse malen uitgebreid en verbouwd.

Huidige vorm uit dertiger jaren (1938)

(Invloed van Cuypers?, neo-Renaissance?)

Limburgse architectuur, kenmerken vermengd met Hollandse karakteristieken.

ARCHEOLOGISCHE OBJECTEN

landweer "de Wolfsgraaf"

Restanten 18de eeuwse steenoven nabij de Naborg.

Romeinseweg

Tussen kerkhof te Boukoul en Hoenderberg.

Fundamenten broodoven te Asselt.

Aldus vastgesteld bij besluit van
Burgemeester en Wethouders d.d. 19 dec. 1988

HOUTVLOTTEN OP DE MAAS

In het artikel "Beesel als schakel in de houtvaart" in jaarboek 1987 wordt als vroegste vermelding van houtvaart op de Maas de periode rond 1500 genoemd. Hoewel het vermoeden bestond dat deze houthandel al veel eerder floreerde, ontbraken de gegevens om deze gedachte te staven. Deze gegevens blijken echter reeds in 1939 door J. Westerman te zijn gepubliceerd in een uitgave betreffende de rekeningen van de landsheerlijke riviertollen in Gelderland, zo bleek uit nader onderzoek. Uit dit boek wordt duidelijk dat in de periode tussen het voorjaar van 1394 en de zomer van 1395 reeds aanzienlijke partijen hout de tol te Mook-Middelaar passeerden. In totaal werden $145\frac{1}{2}$ kny keperhout (rondhout) en $42\frac{1}{2}$ kny vierkantshout genoteerd. De grootte van de afzonderlijke transporten (40 in totaal) varieerde van $\frac{1}{2}$ tot $10\frac{1}{2}$ kny. Het hout werd vervoerd door of voor handelaren uit Roermond, Venlo, Grave en Nijmegen. Als Roermondenaren noemt Westerman Dirk van den Griend (van den Grün), Jan de Heer (tevens handelaar in Venlo), een zekere Meens, Jan Nyttert, Willem van Osen, Jan Tepper, Jan van Wessem en Rutman Wolterszoon. De Maas zorgde er ook vóór 1400 al voor dat van half november tot eind maart geen houtvervoer mogelijk was, zoals uit de tollijst blijkt. Het wachten is nu op de aantekening waaruit blijkt dat Beesel ook in de 14e eeuw reeds een schakel vormde in de houtvaart.

Loe Giesen

Archeologie

Dit keer eens geen vondstmeldingen, maar een bericht uit het Jaarverslag 1987 van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek. Het bericht is van de hand van de provinciaal-archeoloog van Limburg drs. H.Stoepker.

Beesel

Het zeer professioneel werkende documentatiecentrum van de Heemkundevereniging Maas en Swalmdal, beheerd door R.O.B.-correspondent W.Luys te Reuver meldde dit jaar uit Beesel en Swalmen weer zeer veel vondsten. Het is vooral naar aanleiding van de activiteiten van deze heemkundevereniging dat bij de Landinrichtingsdienst gepleit is om bij de ruilverkaveling Beesel-Swalmen alsnog rekening te houden met de in de laatste jaren ontdekte archeologische waarden in het gebied.

Dokumentatieformulieren werden ingeleverd van 22 vind-plaatsen in de gemeente Beesel waarop 618 vondsten (vaak weer uit meer dan één object bestaand) beschreven werden. Het overgrote deel van de meldingen bestond uit een inventarisatie van de vondsten gedaan bij systematische verkenningen in de afgelopen jaren door de familie Peeters uit Reuver. Opvallend onder de meldingen was het grote aantal glazen La Tène armbandfragmenten. Tot voor kort waren slechts 7 fragmenten bekend; nu is het aantal verdubbeld tot 14. De vondsten komen van een beperkt gebied, waarvan ook aardewerkfragmenten, een maalsteen en enkele weefgewichten bekend zijn. Andere meldingen uit Beesel betroffen Mesolitische artefacten, Neolitische bijlen en bijl-fragmenten. De meeste bijlen waren gemaakt van vuursteen waaronder een Valkenburg vuursteen. Eén bijl was gemaakt van kwartsitische zandsteen en secundair gebruikt als klopsteen.

Uit de vroege Bronstijd dateert een twintigtal pijl-spitsen en uit de Romeinse Tijd onder andere een munt (as of dupondius).

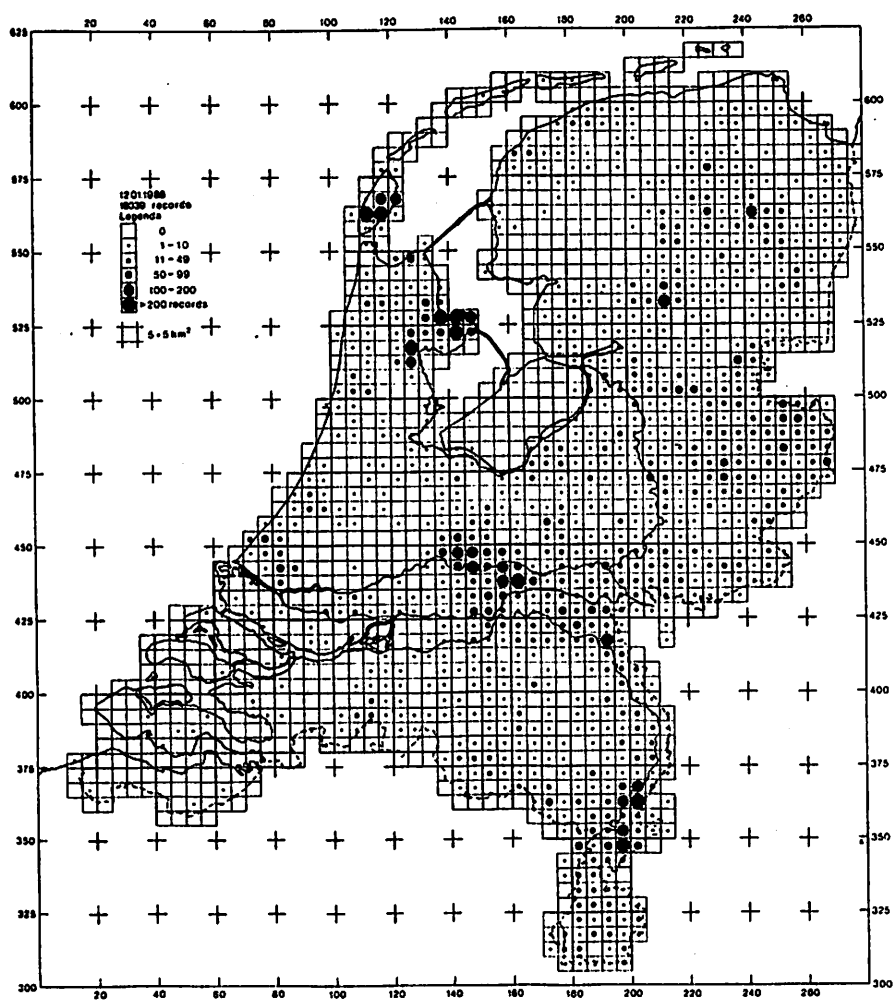
Verder ter illustratie van de activiteiten, die een aantal leden van de archeologische werkgroep weet te ontplooiën, een overzichtskaart van Nederland met het geregistreerde aantal vondstmeldingen. Duidelijk blijkt uit het kaartje dat behalve Tessel, West-Friesland en het riviereengebied (overigens alle drie inventarisaties door de R.O.B. zelf) met name de clusters opvallen in Midden-Limburg. Dit als gevolg van de activiteiten en de daaraan gekoppelde vondstmeldingen van amateur-archeologen, die binnen twee heemkundeverenigingen actief zijn en wel de Heemkundevereniging Roerstreek en de Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal.

Nade succesvolle expositie in het gemeentehuis te Reuver over de opgravingen van Hof gen Rade te Beesel zal op 16 maart in de verenigingsruimte een lezing gehouden worden door Jacob Schotten, studerende aan het Instituut voor Pre- en Protohistorie te Amsterdam over middeleeuwse nederzettingen in Nederland. Aansluitend zal ondergetekende een en ander vertellen over het onderzoek van Hof gen Rade te Beesel.

Op zaterdag 22 april zal de archeologische werkgroep aanwezig zijn in de Oranjerie te Roermond op de dag voor amateur-archeologen met als thema "Archeologie Aktueel". Tussen de lezingen en na afloop kan men o.a. ook bij een stand van onze "club" terecht. Verder wordt er door ons ook wat vondstmateriaal uit de Late IJzertijd getoond.

W. Luys

73 / afdelingen - beschrijving en monumentenzorg: documentatie

Kaart van Nederland, met een verdeling in vakken van 5 bij 5 km, waarin door middel van symbolen van kwantitatieve categorieën is weergegeven hoeveel documenten er op 31 december 1987 per vak in de database waren opgenomen. De vierkanten met een groot aantal documenten zijn meestal die waarin archeologische veldkartering heeft plaatsgevonden.

Genealogie

CONTACTAVOND GENEALOGIE

Het toch al niet geringe succes van de eerste contactavond genealogie werd op de tweede avond, op 16 januari j.l., ruimschoots overtroffen. De belangstelling was zelfs zo groot dat een extra lokaal moest worden "gekraakt". Al met al waren er rond de 35 belangstellenden uit het gebied tussen Haalen en Gennep. Opvallend daarbij was dat veel bezoekers afkomstig waren uit het gebied ten noorden van Venlo. Ongeveer 30 personen noteerden hun naam en adres, zodat onderling gegevens en ervaringen kunnen worden uitgewisseld.

De beginnende genealogen werden met raad en daad terzijde gestaan door Thei Derks en Tiny Wolters terwijl ook onderling druk overlegd werd.

Gezocht wordt o.a. naar gegevens over de families Aengenend, Derks, Hebben, Hendrix, Hoezen, Janssen, Killaars, Klinkhamer, Meertz, Niemans, Niessen, Nooijen, Oosse, Reijnders, Rülkens, Simons, Sloesen, Teeuwen, van Tegelen, Thijssen, Timmermans, Verstappen, Wilderbeek en Wilms.

Voor de volgende contactavond wordt geprobeerd om een grotere ruimte te vinden en een "presentielijst" op te stellen om de onderlinge contacten zo optimaal mogelijk te krijgen. Meer over deze volgende bijeenkomst leest u in de plaatselijke en regionale bladen.